רמות השבים

עלון הכפר

גיליון 32

אוקטובר 2015

salon.ramot.hashavim@gmail.com

שומר בגן הילדים

בעקבות המצב הביטחוני, התווסף שומר למתחם גני הילדים עד סוף חודש אוקטובר.
בהערכת מצב מחודשת של גורמי הביטחון בשיתוף המועצה האזורית יוחלט האם להשאיר את השומר תקופה נוספת.

עדכוני הוועד לטלפון הנייד באמצעות אפליקציית נוטיפאיה

על מנת לשפר את השירות לתושבים,
מאפשר הוועד קבלת עדכונים לטלפון הנייד באופן מיידי
וללא צורך במילוי טפסים והרשמות.

כדי ליהנות מהשירות, יש להוריד **בחינם** את אפליקציית נוטיפאיה מהחנות (App Store / Google Play) ולהתקינה.

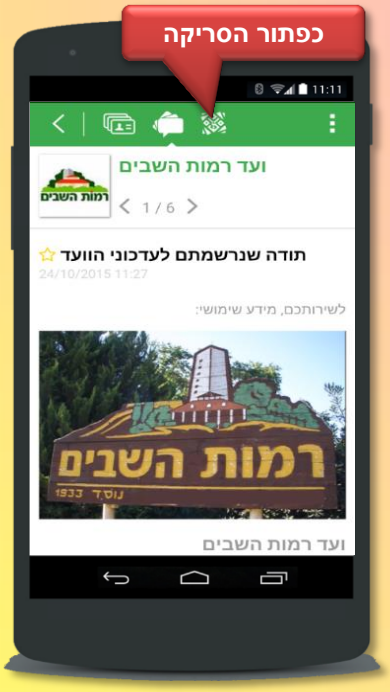

לאחר ההתקנה יש לסרוק באמצעותה את הקוד הבא:

www.notifaya.com

היכונו היכונו ..... !!!!!

עדכון חוגים

ח ד ש לילדים !!!

מהנדסים צעירים - לגו אתגרי

כאשר הלגו והילדים נפגשים נוצר ניצוץ שסוחף אחריו חוויה מרתקת של לימודים והנאה גם יחד.
תכניות מהנדסים צעירים יוצרות אצל הילדים רצון לידע באמצעות לימוד חוויתי בו הילדים בונים דגמים אטרקטיביים מלגו ותוך כדי לומדים מושגים ועקרונות מתחומי החשבון, הפיזיקה וההנדסה. לאחר שהילדים מקבלים הסבר תיאורטי בתחומים המדעיים הם מיישמים הלכה למעשה את הנלמד באמצעות בנייה של דגמים ממונעים בלגו.
בחוג נבנה דגמי לגו מעולמות שונים כגון רובוטים, כלי מטבח שונים, כלי תעופה ושאר מכונות מורכבות ומאתגרות.
נושאים בהם יבוצעו ניסויים: חיסכון בכוחות, מהירות, חיכוך, העפת טיל באוויר ועוד.
לגו אתגרי: כיתות א'- ה'.
משך החוג: 75 דקות.
החוג יתקיים בימי שני בקרוואן.
בהדרכת: קבוצת מהנדסים צעירים
לפרטים והרשמה: שירה 050-2077762
מצאו אותנו בפייסבוק: YOUNG ENGINEERS

חוגים אשר בוטלו:

בוטלו שני חוגים שהיו אמורים להתקיים בחדר ותיקים,

1. "אתגר בטבע" לילדים.
2. "חיטוב ועיצוב לנשים ולגברים"

תזכורת לחוג סועדים

המפגש הבא יתקיים ביום חמישי 17/12/2015 בשעה 20:00.

מועדון ההרצאות של יום רביעי

פעילות מועדון ההרצאות נפתחה ומתקיימת אחת לשבועיים בחדר ותיקים.
ההרצאות הן בנושאים שונים, מוגשים ע"י מרצים נבחרים ופתוחות לכלל התושבים.
אנו מעוניינים להגדיל את קהל המשתתפים ופונים בעיקר אליכם "גמלאים צעירים" (בני השישים והשבעים) - כדאי לנסות, לטעום ולהצטרף (אין כל התחייבות להתמיד).
ההתכנסות בשעה 17:30 (כיבוד קל) , ההרצאה בשעה 18:00, העלות 15 ₪.

נשמח לראותכם,
מרים לוטם ויוטה סוקול

תאריך	שם המרצה	נושא ההרצאה
4.11.15	**יפתח צלניקר** היסטוריון, יחסים בינלאומיים	**טורקיה של ארדואן** התמורות שעברו על טורקיה
18.11.15	**אביבה גרשלר**	**הד"ר מאז"ה מחדש השפה העברית, פרדסן ואיש תרבות**
2.12.15	**יוסי נגר**	**האי ג'רזי**

כולם מוזמנים !!!

ברכות:

מזל טוב לאירית ושלומי רייזמן לנישואי יובל עב"ל רוני.

השתתפות בצער:

הוועד משתתף בצערו של צביקה קצף, הסייר הוותיק שלנו, במות אמו ז"ל.
הוועד משתתף בצערו של מאיר בדש, הגנן ואיש התחזוקה שלנו, במות אמו ז"ל.

הודעות מהמועצה האזורית דרום השרון

היכל התרבות
דרום השרון

מנוי הצגות
לילדים שאוהבים...

לגילאי 4-7
5 הצגות בימי רביעי
בשעה 17:30

אריה הספריה
04.11.15
המדיטק

פינוקיו דל'ארטה
23.12.15
תיאטרון ארצי לנוער
בשיתוף עם בית לסין

צפרדי וקרפד
20.01.16
המדיטק

בגדי המלך החדשים
30.03.16
המדיטק

לא דובים ולא יער
18.05.16
המדיטק

לפרטים ורכישת מנוי: 03-9005757 | 03-9000653/5

מועדון ותיקים מותח פנים

חנוך קריזמן

יש שמועה בכפר ובעיר,
שמי שבא ל"מועדון הוותיקים",
לא נחשב צעיר.
איזה מין קישקוש,
פסיכולוגיה בגרוש
ואומר לכם לבטח –
שתישארו צעירים לנצח,
אם תפגשו עם חברים,
אם תוסיפו מכרים,
אם תלמדו עוד ועוד דברים,
גם למח יש שרירים...
אנשי המועדון מסבירי פנים
המרצים מעניינים,
המחיר- מינימלי,
התענוג - מקסימלי.
כל מי שחי בימי הצנע,
מוזמן לבא הנה,
לקחת חלק פעיל,
ולא חשוב הגיל...

גלוי נאות:
הכותבת לוקחת חלק פעיל בפעילות החוג כמאזינה וכמרצה.
היא בעלת תעודת לידה מנדטורית (מלקראת סיום המנדט...)
אמנם לא הגיעה עם ה"מיפלאוור" אבל נמצאת כאן המון זמן.

סיכום תקופה...

יעל יקוני גרטנר

**במשך כל ימי חיי גרתי ברמות השבים, הכפר שבו נולדתי לפני שבעים ושבע שנים.
מעולם לא עזבתי. גם עכשיו כשהחלטתי לעבור לדיור מוגן במרחק של שבע דקות נסיעה
אינני עוזבת ולא נפרדת, ממשיכה להיות שייכת.
בכל זאת הרגשתי צורך לכתוב כמה מילים, מעין סיכום תקופה...**

ב- 1933 כאשר היטלר עלה לשלטון, החלו רוחות רעות לנשב בגרמניה. חלק מהיהודים הבינו שצפויות להם סכנות ומכרו את רכושם לנאצים, שבאותם זמנים עדיין עודדו את עזיבתם. חלקם עלו לארץ והתיישבו בתל אביב, בירושלים ובנהריה וחלקם הקימו קיבוצים ויישובים כדוגמת רמות השבים, בית יצחק ועוד. למותר להזכיר מה עלה בגורלם של אלה שהחליטו להישאר במחשבה שהם "גרמנים בני דת משה" והיטלר הוא אפיזודה חולפת... לימים הוענק להם השם "העלייה החמישית".

אבי, קלאוס גרטנר עלה ממינכן עם הוריו ושני אחיו בשנת 1935 והתיישבו בתל אביב.
גם אימי טראודל ריינמן עלתה עם משפחתה ממינכן בשנת 1935 והתיישבו בתל אביב .
זמן קצר לאחר מכן הכירו הורי ונישאו בתל אביב.

סבי, שמכר את רכושו בגרמניה, הצליח לקנות רצועת אדמה ברמות השבים שנוסדה שנתיים לפני כן. קלאוס וטראודל בנו שם את ביתם. הבית בסגנון הבאוהאוס שבו נולדתי עומד עד היום ברחוב הגבעה וסגנונו השתמר למרות שעבר שינויים. על אותה חלקת אדמה נבנה הלול, עובדו שטחים חקלאיים וניטעו עצים שניצבים שם עד היום (עץ האבוקדו שלנו היה מהראשונים בארץ). כעבור שנים אחדות נבנה בית קטן לסבתי שהתאלמנה. זה הבית, שעבר שינויים קלים אחרי שנפטרה, שבו גרתי עם נישואי לקזה ירקוני. בבית הזה גידלנו את ילדינו ובשטח שמסביבו טיפחנו פרחים שמכרנו בחנות שלנו ברחוב יהודה המכבי בתל אביב.

הורי החרוצים עבדו קשה בלולים ובחקלאות ואמי גם קיימה קייטנות קיץ לילדי העיר (אצלנו תמיד היה מה לאכול גם בימי הצנע של שנות החמישים) וגנון לילדים שלי ושל חברותי. בשנות החמישים נרתם אבי עם עוד חברים לעזור ליישוב כסלון בהרי ירושלים להקים לולים משלהם.
הייתה לי ילדות מאושרת. ירשתי מהורי את החינוך לחריצות ואת האהבה לטבע, למרחבים ולספורט (בריכת השחייה שנבנתה בשנות החמישים היא פרי יוזמתו של אבי קלאוס). בצריף של תנועת המחנות העולים על שם אהוד (שכבר לא קיים) היה מרכז הפעילות שלנו בנעורינו ומשם גם התגייסתי לנח"ל.

על אותה רצועת האדמה שסבא ריינמן רכש בשנת 1935 התיישבו ארבעה דורות : טראודל וקלאוס גרטנר ובנותיהם, יעל וקזה ירקוני וילדיהם, חגי ותמי דותן וילדיהם, מיכל וטל מויאל וילדיהם, שירי ואודי שטורק וילדיהם עם שלושת הנינים. רק עופר ועופרה גרים בשדה יצחק עם ילדיהם ושני הנינים.

בספר הצילומים שהוצאתי לאור "כפר הולדתי" הנצחתי צילומים של כמה מהבתים של אז והיום.
אני בטוחה שלמרות השינויים שעוברים על המדינה ועל העולם, לרמות השבים כפר הולדתי תמיד יישאר מקום מיוחד בליבי.

נא להכיר: מוזיקה בגני עם

גיל רוסו

דבר אחד קשה (עדיין) לקחת מישראלים: את היכולת שלנו לייצר תרבות. המנעד כאן כל כך עצום, שערים גדולות בארה"ב מקנאות. בדוק.

בואו ניקח לדוגמה את הכפר העברי שלנו. הוא אולי קרוב למעוז התרבות תל-אביב בקו אווירי, אבל כולנו יודעים שבפועל, עם הפקקים כאן ושם, תל אביב רחוקה. כיום יותר מאי-פעם.
אנחנו עשר דקות מקלקיליה, שתי דקות (בינתיים) משדה בטטות ענק וחמש דקות מלולי תרנגולות צפופים, ורק תראו מה ההיצע שלנו כאן, כל ערב, חול ושבת.

רוב הקוראים מכירים את רוב אולמי התרבות והקונצרטים והקולנוע וההרצאות בכפר-סבא, רעננה והוד השרון, אבל הנה פנינה קטנה והיא דווקא מתחבאת במושב השכן, גני עם: מדובר בסדרת "מוזיקה בגני עם" שמפיקים בעמל ובכישרון חנה ודודיק הלפרין, משוגעים למוזיקה ולמקום. הם אינם מפרסמים. האולם מלא תמיד מפה לפה ומפה לאוזן, כי זו דרכם של חומרים משובחים.
המקום? הוא עדיין חקלאי משהו, וזה כל הקסם, יש מספיק חנייה לכולם והסוד הגדול הוא האולם של בית העם המקומי: אולם עם אקוסטיקה מהנפלאות ביותר בארץ. איכות של כנסייה, רק אורגן חסר.

סביב בית-העם – גן יפה. לפני, באמצע ובתוך הקונצרטים נפגשים כולם לקפה ועוגה (במחיר הכרטיס). מורעלי המוזיקה האמנותית אצלנו מנויים כבר מזמן ואיש אינו צריך להציג להם את דודיק, המפיק, המנוע והנשמה שמאחורי הכל, אבל יש גם תושבים חדשים וותיקים רבים שאינם מכירים, אז הנה בקצרה:
הלפרין מצליח להביא אל בית העם האינטימי והמרוחק הזה (מתל-אביב, כן?) את מיטב המבצעים בתחום המוזיקה (ראו בהמשך כרטיס הביקור): בבית העם הזה התארחו ומתארחים אמנים מבצעים מפורסמים כרביעיית אביב ורביעיית כרמל, כמו חגי שחם, הלל צרי, גן לב, להב שני, הם והאמרגנים שלהם יודעים כבר מזמן שלדודיק לא אומרים לא. הלפרין גם אינו מהסס להשתלט על אודיטוריום דרום השרון כאשר יש מצור גדול מדי על כרטיסים.

גם הם, שמורגלים בקהלים רחבים, אוהבים מאד את חוויית בית העם הקטן עם הצליל המשובח, האווירה האינטימית המקסימה, ואת המגע הבלתי אמצעי עם הקהל שבתוכו גם זמרים ומוזיקאים רבים. וכל זה מתנהל בשקט אך בסערה בין חורשות ושדות, ללא צומת פקוק אחד, חמש דקות מהבית, והזדמנות לפגוש ולהכיר שכנים ממש ושכנים אוהבי מוזיקה בדרום השרון.
השנה כוללת תכנית הקונצרטים גם שילובי חצוצרה, כלי הקשה וסקסופון בעיבודים עדכניים ליצירות מופת, וגם קונצרטי מקהלות, כולל מקהלת גארי ברתיני בניצוח רונן בורשבסקי, עם תכנית גדושה של ספירטואלס, פיוטים, שירי עדות ישראל ושירי-עם מוראביים. לא תתנו צ'אנס?
העונה נפתחת ב-26/10/15, אפשר ומומלץ לעשות מינוי שמוזיל גם מחירי כרטיסים.
כדי להצטרף לרשימת התפוצה וקבלת תכנית הקונצרטים המלאה בדוא"ל – אנא פנו אל hannadodik@gmail.com.

איסוף מידע משפחתי מאזורים שהיו בעבר בשליטת הקיסרות הגרמנית

אז"ש (אזי"ש)

מטרת מאמר קצר זה היא להמחיש את האפשרות לדלות מידע משפחתי על הסבים/סבתות או ההורים דרך תעודות לידה הנמצאות בארכיונים מאזורים שהיו בעבר בשליטת הקיסרות הגרמנית, כמו: פולין, צ'כיה וכדומה. הארכיונים בערים וביישובים הקטנים ברובם הגדול נשמרו מאחר והם לא הופצצו במהלך מלחמת העולם השנייה. לעיתים גם החומר של הקהילות היהודיות באזורים אלו נשמר, למרות שהיהודים באזור זה הושמדו או נמלטו בשואה. התיעוד שמור בחלקו הגדול במרכז התיעוד היהודי בברלין עד היום, וחלק גם נמצא בארכיון העם היהודי בירושלים.

לצורך כך אדגים זאת דרך תעודת הלידה של אבי ז"ל, מקס אגון שייער, שוותיקי הכפר בוודאי זוכרים אותו היטב והוא גר ברמות השבים משנת 1939 עד יום מותו בשנת 2001. כשבאים לארכיון, חשוב לתת פרטים מדויקים של שם, שם משפחה בגרמנית ותאריכי הלידה. זאת על מנת להקל על החיפוש. בהיותי בשליחות במשך מספר שנים בעיר שטוטגרט שבגרמניה עלה בדעתי לחצות את נהר האודר הגובל עם מערב פולין ולבקר במקום שבו חיו הורי ובו קבורים אבות אבותי. כך הגעתי דרך ברלין בסביבות יוני שנת 2000 לעיר המחוז פוזן הנקראת כיום פוזנן. משם נסעתי ברכבת מקומית לעיירה הקטנה קושמין (כיום השם הפולני הוא קוזמין) שבה גרו הורי ואחותי עד השואה.

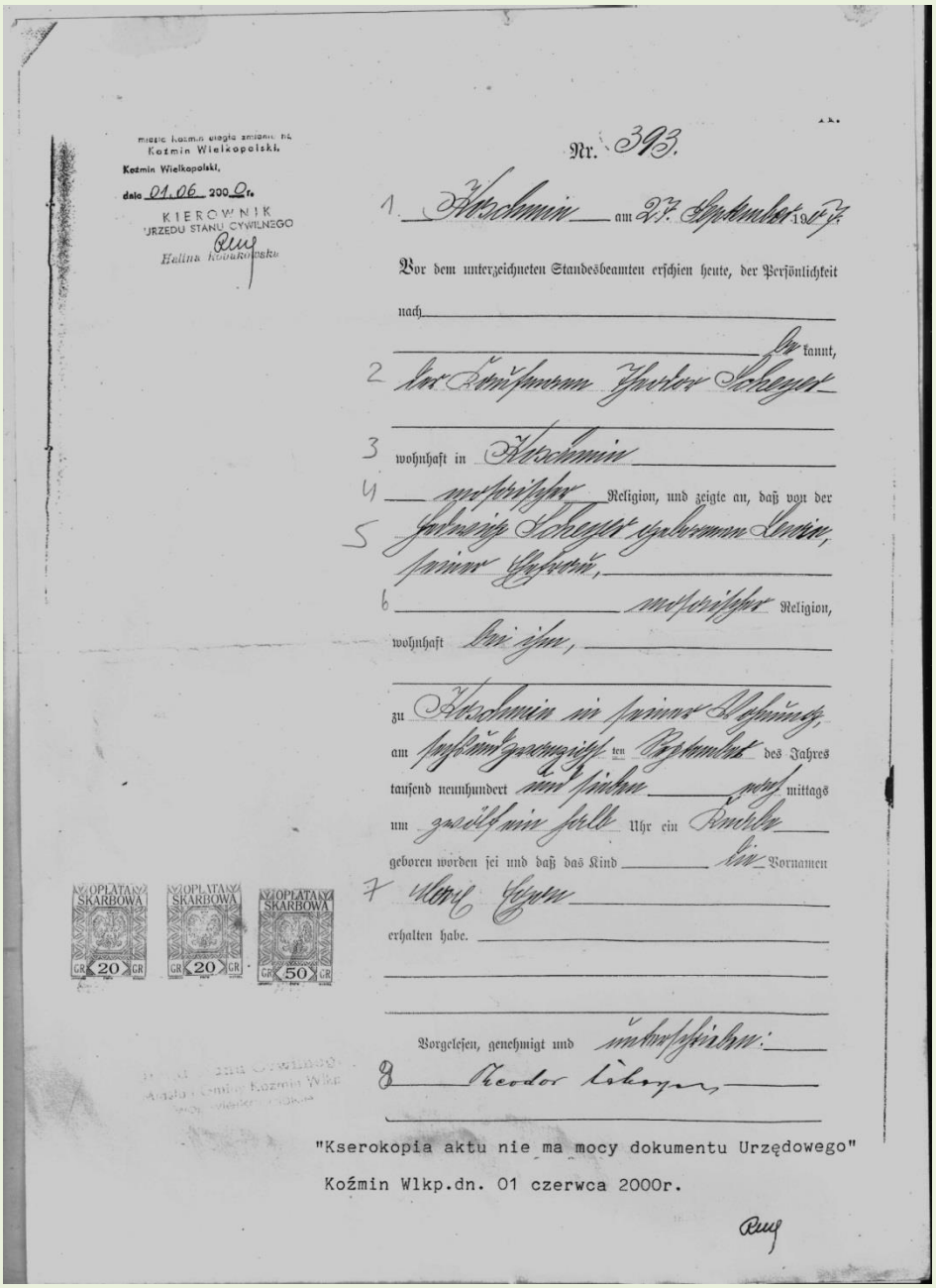

Nr. 393.

1. Koschmin am 27. September 1901

Vor dem unterzeichneten Standesbeamten erschien heute, der Persönlichkeit nach ____ bekannt,

2 der Kaufmann Ignatz Schaeger

3 wohnhaft in Koschmin

4 ____ mosaischer Religion, und zeigte an, daß von der

5 Jadwiga Schaeger Ignatz Lewin,

seiner Ehefrau,

6 ____ mosaischer Religion,

wohnhaft bei ihm,

zu Koschmin in seiner Wohnung,

am neunzehnten des Monats September des Jahres

tausend neunhundert und sieben mittags

um zwölf und eine halbe Uhr ein Knabe

geboren worden sei und daß das Kind die Vornamen

7 Max Egon

erhalten habe.

Vorgelesen, genehmigt und unterschrieben.

8 Rendor Schaeger

OPŁATA SKARBOWA GR 20 GR OPŁATA SKARBOWA GR 20 GR OPŁATA SKARBOWA GR 50 GR

"Kserokopia aktu nie ma mocy dokumentu Urzędowego"

Koźmin Wlkp.dn. 01 czerwca 2000r.

בבניין העירייה קיבל אותי באדיבות רבה אז סגן ראש העיר שגר כיום בבית הורי. לאחר שיחה נעימה שהתנהלה בשפה האנגלית ביקשתי ממנו אם יוכל לסייע לי לקבל צילום של תעודת הלידה של אבי. מזכירתו הביאה לי בתחילה, תעודת זהות מודפסת הכתובה פולנית. הסברתי לה שזו לא התעודה שאני מחפש אלא את הצילום של התעודה המקורית שנכתבה אז ונחתמה בידי סבי בשפה הגרמנית. ואכן לאחר מספר דקות הובאה התעודה המצורפת כאן.

תעודה מס' 393 נכתבה בכתב יד גותי עתיק ובשורה מס' 1 (מספור שלי) כתוב התאריך והמקום שנכתבה, בדיוק לפני 108 שנים: קושמין (Koschmin) 27 בספטמבר 1907 שזה יום למחרת הולדת אבי (זה גם יום הולדתי לאחר שנים רבות). במס' 2 נכתב שם אביו ומקצועו: הסוחר תיאודור שייער ובמס' 3 מקום מגוריו. במס' 4 ומס' 6 נכתבה דתם של הוריו: בני דת משה (Mosaisch). כעת אני יכול להיות רגוע שגם אבי בא ממשפחה יהודית... ☺
סעיף 5 עוסק בשמה של סבתי הדויג שייער לבית לוין. רק בסעיף 7 נכתב שמו מקס אגון. בסעיף 8 מופיעה חתימת סבי תיאודור שייער ורואים על פי כתב היד שכל הסעיפים לעיל נכתבו על ידי פקיד העיריה באותם ימים. למטה ובצד כתוב בפולנית אישור שמאשר את אמיתות התעודה ובולי האגרה בסך 70 זלוטי. בהיותי ילד שאלתי בתמימות את אבי: למי שייך האזור הזה לגרמנים או לפולנים? ואז הוא ענה לי בדרך שאלה: למי שייך אזור יהודה ושומרון? לערבים או ליהודים? התשובה לכך היא, תלוי את מי שואלים....

התרשמות מטקס לזכרו של יצחק רבין בבית חינוך צופית

תמי שני

ביום ראשון, י"ב בחשוון (יום השנה העברי ה-20 לרצח ראש הממשלה יצחק רבין) התקיים בבית-ספר צופית הטקס השנתי לציון הרצח.
הילדים וההורים הנרגשים התאספו ברחבת בית הספר. שמענו את הקלטת ההודעה על מותו של ראש הממשלה, ששלחה כל אחד ואחת מההורים והמורים אחורה בזמן אל זיכרון חווייתו הפרטית ברגע הפנמת הידיעה.
הספקנו לשמוע את הילדים שרים, מקריאים מספר קטעים, ואז תוך כדי שהילדות רקדו לצלילי השיר "לבכות לך", פרצה רוח עזה מלווה בגשם. כמה רגעים המשיכו הילדות לרקוד עד שהתמוטטה התפאורה ופזרה את הטקס. חלק מהילדים שעבדו קשה והתכוננו לא זכו להופיע, אבל הסערה שפרצה באמצע הטקס השאירה רושם עז, וטקס הזיכרון ליצחק רבין בשנת תשע"ו לבטח לא ישכח מזיכרונם של כל מי שנכחו בו.

צילום: סיגל רובינק

נוער

פתיחת שנה בלול רמות השבים

עוד שנה נפתחת, ריבת הנוער

עוד שנה נפתחת בלול והפעם עם מספר שינויים. יובל מירז, רכז הנוער בשלוש שנים האחרונות, סיים את תפקידו בהצלחה רבה!!! בתחילת ספטמבר החלפתי את יובל ונכנסתי לתפקיד רכזת הנוער של רמות השבים. אני בת 26, מתגוררת בתל אביב, לומדת חינוך במכללת סמינר הקיבוצים, בוגרת תנועת הנוער "העובד והלומד".

שנת הפעילות בלול נפתחה ב"חג מעלות" מוצלח ביותר, בנושא "גאווה ישראלית", ואכן כך היה חג זה, גאווה ישראלית וגאווה לרמות השבים. צוות הלול עמל במשך שלושה שבועות, ביום ובליל, והצליח לארגן חג מעלות מרשים ומרגש. בחג זה ברכנו את ילדי שכבת ד', המצטרפים החדשים למשפחת ה"לול", 9 בנות ו – 16 בנים!

צילום: סיגל רודינק

alon.[illegible]@gmail.com

בהמשך, הייתה הרשמה מרשימה לטיול פתיחת שנה שהיה אמור להתקיים בסוף השבוע האחרון. אך, לאור המצב הביטחוני החליטה תנועת הנוער של האיחוד החקלאי לבטל את הטיול. צוות הלול התאכזב אך במהרה מצא חלופה, על מנת שחניכי הלול לא יתאכזבו אף הם. ביום שישי האחרון, הצוות הצליח להרים בתוך ימים בודדים "הפנינג פתיחת שנה" מוצלח ומהנה. בין התחנות נכללו מרוץ מכשולים, הכנת פיתות בטבון, מכירה פומבית, משחקי חברה ועוד ועוד.

ביום הפעילות שיתקיים השבוע נציין את יום הזיכרון ליצחק רבין. הפעילות תעסוק בערכים הניתנים להילמד מרצח רבין כגון סובלנות, עקרונות הדמוקרטיה, די לאלימות - כן לשלום.
שנה ארוכה עוד עומדת בפתח והמלאכה מרובה.

שתהיה שנה טובה ומוצלחת לכל תושבי רמות השבים, החניכים וצוות הלול
בברכה, נועה

הבזקים מהעבר

לסלול כביש - כן או לא?

מדי בוקר משתרך טור מכוניות ארוך בכביש המחבר את כפרנו לכביש הראשי (כביש ?). בזמן המתמשך בו אתם כלואים במכוניותיכם בקצב תזוזה של צב, אתם מוזמנים להפליג בדמיונכם אל העבר הרחוק, בטרם היות הכביש, כשעיקר התחבורה התנהלה על גבי גמלים וחמורים או ברגל, והמכוניות הבודדות של אנשי הכפר או של הקואופרטיב, פלסו בקושי את דרכן בחולות, ולעתים קרובות פשוט שקעו בהם.

1933הובלת ירקות,
מאלבום אל-על 1933 - 1938

קואופרטיב אל-על, שנזקק ביותר לתחבורה סדירה כדי לשווק את תוצרת הכפר ולהביא את האספקה ללולים, תכנן ופעל כבר בשנים 1936 - 1937 לסלילת כביש, אבל המהלך לא הגיע לכדי ביצוע.

1934 המשאית הראשונה - שברולט

בשנת 1941, כאשר היישוב התרחב, שוב עלה נושא הכביש על סדר היום. הפעם נוסף לצרכים הקודמים ענף חדש - ענף האירוח והקייטנות, שהלך והתפתח בשנות המלחמה. עבור הקייטנים והנופשים, הייתה הדרך החולית מכשול של ממש.

בסוף 1941 נדון נושא הכביש במועצת הכפר וסוכם לקיים דיון עקרוני באסיפת התושבים.

אסיפת התושבים הכללית שהתקיימה ב-19 בינואר 1942 הייתה סוערת במיוחד. בתחילת האסיפה הציג המזכיר **הורביץ** את פרטי התכנית: "מתוכנן כביש ברוחב של 3 מ' מהכביש הראשי בכפר מל"ל עד לבאר שלנו [המייסדים ובית העם עד פינת הכרם] ומדרכות מזיגפריד נבל עד לבריכת בינדרמן [הגבעה] ומהומל עד סימון [האלונים]."

עלות הכביש, כ- 1400 לא"י, תמומן בעיקר באמצעות הלוואה וכן מגביה חד פעמית מכל חברי הכפר.
המזכיר הדגיש במיוחד את חשיבות הכביש לתיירות החוץ "שבשנתיים האחרונות שיפרה באופן לא מבוטל את המצב הכלכלי של התושבים והקלה עליהם. בשנתיים אלה הגיעו לכפר כל שנה כ- 50 שוכרים או מתארחים עם פנסיון."

לפני היות הכביש, מאוסף הצילומים של ארכיון הוועד

בוויכוח שהתעורר בין התושבים הועלו טענות בעד ונגד הכביש מהיבטים שונים.
מההיבט התקציבי טען **מנהיים** "שהמצב הכלכלי של הכפר מאפשר זאת". בעוד ש**שפיר** הזהיר מפני "סלילה זולה שלא תענה על הצרכים... ותיקון הנזקים והתחזוקה יהיו כרוכים בהוצאות גדולות."
מההיבט החברתי - כלכלי הייתה ההתייחסות בעיקר לבחירה בין הכביש לבין חלופות אחרות. המחייבים ציינו את התועלת הכלכלית של האירוח, המצדיקה השקעה בכביש (מנהל החשבונות, **ארתור סימון**: "בשנת 1940 הם הכניסו לישוב 800 לא"י ובשנת 1941 – 1240 לא"י"). **רהפלד** עמד על תועלת לצרכים חקלאיים. "זה עשוי להוזיל את עלויות התוצרת לדוגמא, ניתן יהיה להוזיל את מחיר אספקת התערובת".
מצד המתנגדים טען **שפיר** כי "תנועת הזרים היא אילוץ הקשור בעיקר למצב המלחמה וסביר שבמצב נורמאלי היא תצטמצם בהרבה. לבריכת שחייה תהייה משיכה גדולה יותר". **ברמן** טען כי "כדאי לנצל את 1000 לא"י ואת ההלוואה הטובה שכבר אושרה למטרות אחרות כמו רכישת אדמות ג'ידרו ובכך לדאוג לנוער או לבריכת השחייה".
אבל הוויכוח החריף ביותר התנהל בהקשר להיבט הבטיחותי (הטקסט שלהלן מצוטט מהפרוטוקול):

לוטה שטייניץ- הכביש מסוכן לילדנו. התחבורה גדלה, כלי הרכב נעים מהר יותר והאורחים שלנו נמנעים מטיול בכפר ורוצים לטייל מחוצה לו. לכן, אין מקום לסלול כביש ביישוב. קטע הכביש הקצר שהוצע כאן גם אינו מועיל למכוניות. אין לנו יכולת להעריך אם תנועת הזרים בישוב תמשך לאחר המלחמה. בריכת שחייה צנועה תוכל להוות אטרקציה.
שטיינהרדט – כביש מעלה את היקף התנועה. תנועה מוגברת מעלה את הסכנה. ניתן לסלול כביש ברוחב של 12 מ' בלבד.
גינצבורג והחברה שטקלמאכר- מזהירים, בתפקידם כרופאים, מפני סכנת הכביש לילדים, במיוחד ברחובות הצרים של בלוק 1 [רחוב המייסדים]. בחול, מכוניות יכולות לעצור במהירות בהשוואה לכביש.

מחייבי הכביש השיבו לטענות המתנגדים בנימוקים רציונאליים ובדוגמאות מן היסטוריה:
גב' פרדר – זה מעשה חלם בזמנים מודרניים למנוע סלילת כביש.
פריימן - הטיעונים המשמעותיים שהועלו כאן עכשיו נגד הכביש הועלו גם כשהוקמה הרכבת הראשונה. היתרונות שהכביש יביא נמצאים על כף היד. בכל מקרה מדובר במעבר התפתחותי מהפרימיטיביות לנוחות. לעולם לא תתפתח תנועה חוצה.
גרטנר – הדגיש שמהירות הנסיעה על הכביש הזה תעמוד על 40 קמ"ש לכל היותר ולכן הסיכון ממכוניות "טסות" אינו קיים.
מנהיים – חושב שהפחד מסיכון ילדים מוגזם מאוד.

המתנגדים שבו וטענו:
קיבא – ללא ספק קיימת סכנה לילדים, ... החששות היו מתגמדים לו הכביש היה מאוד חיוני לישוב. הוא אינו רואה בו צורך משמעותי.
המר – מציע לדחות את ההחלטה ולחשוב על שינוי הפרויקט. בעיקרון, יש להתקין מדרכות ולסלול רק את המקומות הקשים למעבר כמו הפינות בברכה של מבוע ובבריכה שלנו [בלוק בינדרמן].

בסיכום הדיון קבע ראש הוועד **ליאו כהן** שההצעה לסלילת הכביש לא מתקבלת, לאחר שמנה את קולות המצביעים: מתוך 82 משתתפים 26 הצביעו בעד הסלילה ו- 27 נגד (מספר נמנעים גבוה!).

מקורות:
פרוטוקולים משנת 1942 (תרגמו חנה וינטר ותמר ישר)
צילומים מאוסף הארכיון, באחריות איריס מורג.
איסוף ועריכה - אסנת שירן
ספרו של פ. לירס - **רמות השבים 1933 - 1973**, הוצאת המועצה המקומית 1974

אירוע חנוכת הכביש, המועד 1951 (?)
מאלבום הארכיון

טַעַם רַע

יֵשׁ יְשׁוּבִין כָּעֵת סְבִיב סֵפֶר הַסְּפָרִים לְלַמְּדֵנוּ, 'דְּבַר חוֹיְכְּמָה':
מָרוֹר אֵינוֹ דְּבַר מְתִיקָה.
לֵיצָנָן.

סְבִיב הַ'טִישׁ הַגָּדוֹל' מִסּוּבִּין צֹאן מַרְעִיתָם:
חָכָם הַצּוֹמֵחַ פֶּרֶא לְצִלְילֵי הַכְּסִיל אוֹ הַ'פּוֹן',
טִיפֵּשׁ הַמֵּרִיעַ בַּגָּאוֹן לְרַגְלֵי פַּרְנְסֵי הַ'פַּנְטֵאוֹן',
תַּם הַנִּגְזָר לָרְחוֹב כְּ'נוֹדִיסְט' חֲסַר מָמוֹן,
רָשָׁע שִׁכּוֹר בְּהַר שֵׁמְנוּ מְצַפְּצֵף עַל הָעוֹלָם
וּמִשֶּׁה הָרוֹעֶה הַזָּקֵן שֶׁנִּשְׁכַּח לְחַסְדֵי הָעָם.

סָרְחוּ הַשְּׁלִיחִים אֶל הַקְּמֵעוֹת וְהַסִּיָּמָנִים.
נֶעֱלְמָה הַהַשְׁגָּחָה.
הַתַּפּוּחַ בַּדְּבַשׁ וְהַנָּחָשׁ, הֵם הַתּוֹרָה הַחֲדָשָׁה.

אַל תָּשִׁירוּ הַגָּדָה.
הִישָּׁמְרוּ מִתְּפִלּוֹת שָׁווְא לַיְשׁוּעָה.
תִּקְעוּ בַּשּׁוֹפָר לִמְתִיקוּת הַמָּרָה.
בְּכָל רֹאשׁ שֶׁל שָׁנָה.

כַּבּוּ הַנֵּרוֹת.
שֶׁאֱלוֹהִים יָדַע מָה הוּא עָשָׂה.

התמודדות עם עקיפה על השוליים וסוגים אחרים של נהיגה בריונית

מיכאל רוטשילד

לדעתי אין תושב בישראל שלא נתקל בתופעה.

ערב פסח.
כל עם ישראל עומדים בפקק על כביש 4.
כמה נבלות עוקפים את כל הפקק על השוליים.
בנקודה כלשהי לאורך הכביש עומדת ניידת ומנסה לתפוס עבריינים.
הניידת תופסת עבריין אחד ובעודה מטפלת בו - עשרות אחרים נדחפים חזרה לטור המכוניות, עוברים את הניידת ובמרחק ביטחון ממנה חוזרים לשוליים.

לחילופין – יש עומס בפנייה.
הילדים הטובים עומדים במסלול המתאים לפנייה.
הילדים הרעים מתקדמים עד לרמזור על המסלול המיועד לנסיעה ללא פנייה, חוסמים את דרכם של אלה שנוסעים במסלול זה בדין ונדחפים בפנייה לפני אנשים שהמתינו בסבלנות לתורם.

לכאורה, מדובר בעבירות לא נורא מסוכנות כיוון שהן מבוצעות במהירות נמוכה[1].

למעשה, לדעתי, אלו העבירות המסוכנות ביותר כיוון שעשרות ומאות הקורבנות של כל עבירה כזו ממשיכים לנהוג ולסכן את הסובבים אותם אחרי שאבדו את עשתונותיהם מרוב עצבנות.

בתאונה שתיגרם בהמשך דרכם יואשמו הם ולא מי ששיגע אותם.

אפשר לייעל את ההתמודדות עם תופעות אלו באופן ניכר אם במקום לעצור עבריין פה ועבריין שם, יציבו במקום אסטרטגי (ואולי במסווה) שוטר עם מצלמה שרק יקליט את העבירות על סרט וידיאו.

את הדו"ח יקבלו (כל!) העבריינים בדואר לביתם.

לפני שנים רבות פניתי לאגף התנועה של משטרת ישראל בהצעה זו והתשובה היחידה שקיבלתי הייתה שהחוק אינו מאפשר להביא אדם לדין על סמך צילום.

זו כמובן טענה מגוחכת לאור השימוש הנרחב שעושה המשטרה במצלמות לאכיפת הגבלת המהירות והציות לרמזורים אבל כשמקבלים תשובה כזאת מבינים שמי שנותן אותה פשוט לא רוצה לשנות את המצב.

[1] יש גם מופעים נוספים של אותו סוג בריונות המתרחשים במהירות גבוהה יותר, כמו עקיפה מימין של טור המכוניות המצטבר במסלול השמאלי כתוצאה מנסיעה איטית של משאית במסלול הימני.

נופי רמות השבים

זך צהר

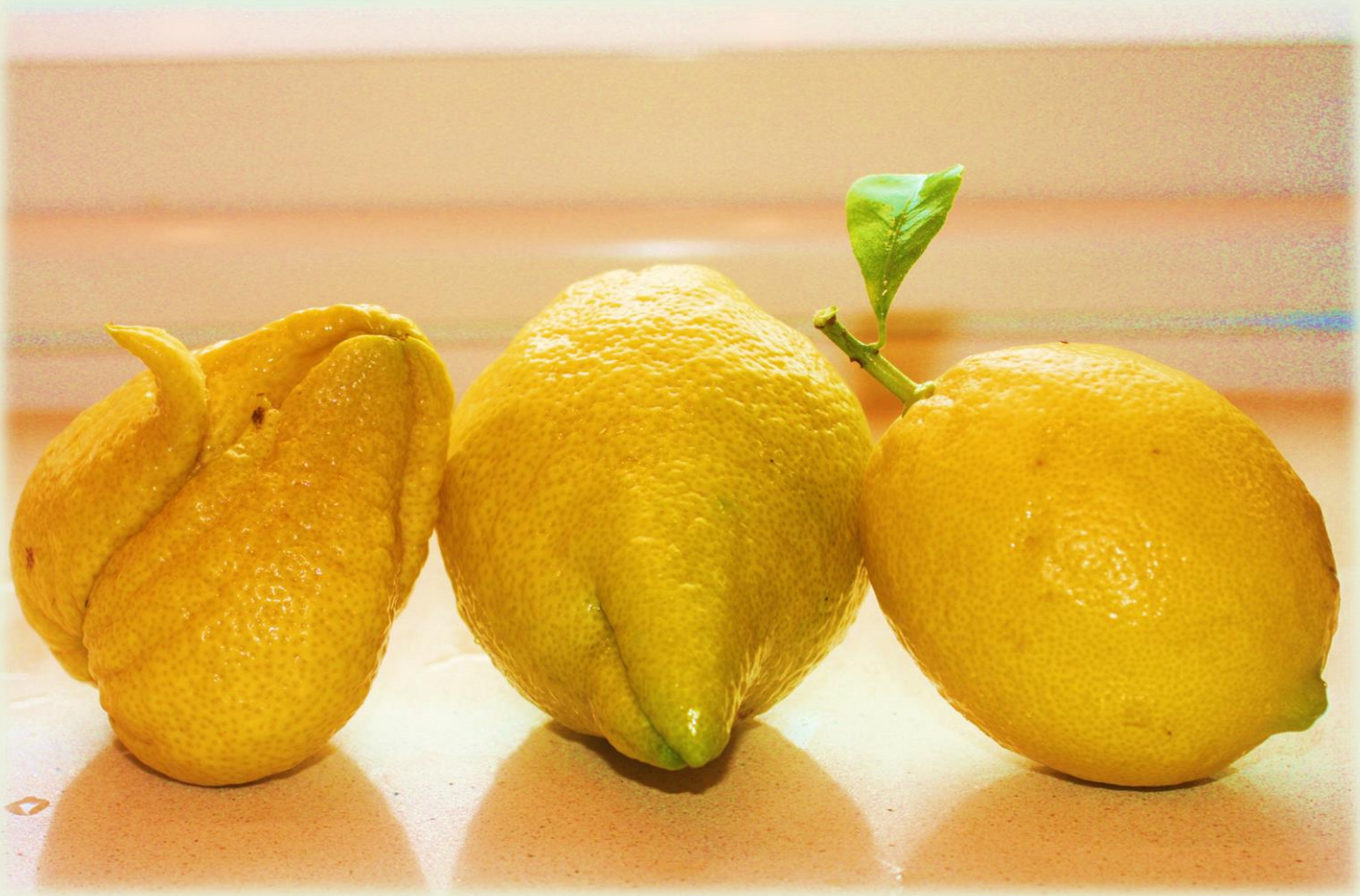

לימוני רמות השבים

alon.ramot.hashavim@gmail.com